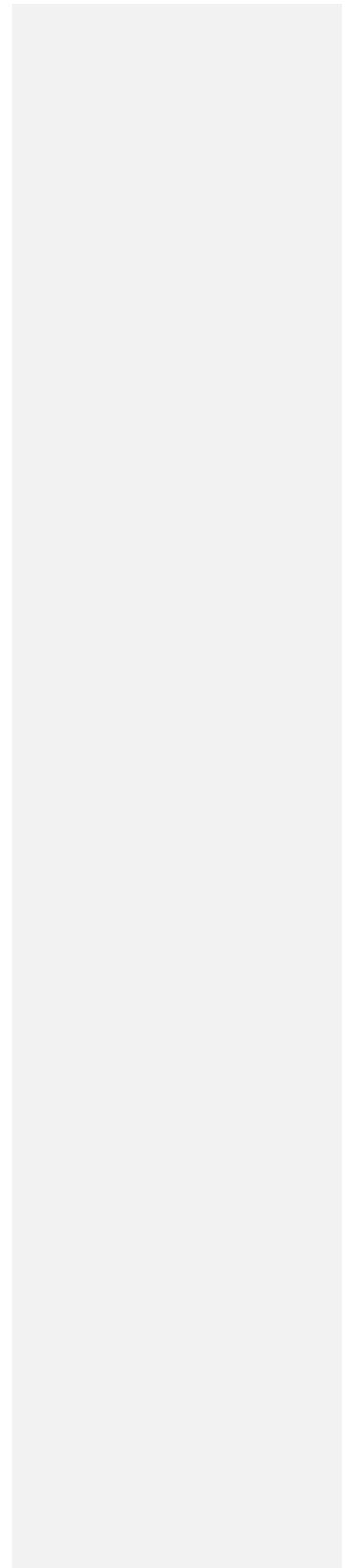

Beheermodel en releasebeleid StUF standaarden

Organisatie, proces, participatie, releasebeleid en besluitvorming

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Doel van document	4
2. StUF Beheer en onderhoud op hoofdlijnen	5
2.1 Scope beheer	5
2.2 Belanghebbenden	6
2.3 Structuur van participatie en ondersteuning	7
2.4 Releasebeleid	7
3. Bijlage A: Beheer- en onderhoudsprocessen	10
3.1 Procesoverview	10
3.2 Proces: StUF Product Cycle Management	10
3.3 Proces: Intake en Analyse	11
3.3.1 Intake wijzigingsaanvraag	11
3.3.2 Beoordelen wijzigingsaanvraag	12
3.3.3 Uitwerken en analyse wijzigingsaanvraag tot wijzigingsverzoek (RFC)	12
3.3.4 Proces: Administratie en ondersteuning	12
3.4 Proces: Releaseplanning	13
3.4.1 Opstellen Releasevoorstellen	13
3.4.2 Kiezen eigen voorkeur eerstvolgende StUF release	14
3.4.3 Vaststellen releaseplan eerstvolgende StUF release	14
3.5 Proces: Onderhouden StUF onderdelen	15
3.5.1 Opstellen StUF deelspecificatie	16
3.5.2 Review en vaststellen StUF deelspecificatie	16
3.5.3 Vaststellen 'In Gebruik'	16
3.5.4 Implementatie in softwareproducten	16
3.6 Proces: Ingebruikname	17
3.7 Proces: Vernieuwing en onderhoud additionele producten	18
3.8 Proces: Incidentbeheer	18
3.9 Proces: Publicatie en Communicatie	19
3.10 Proces: Support	20
4. Bijlage B: Informatievoorziening rond StUF	21
4.1 Geïnteresseerden en gebruikers van de standaard	21
4.2 Leden van de StUF Community, Regiegroep en Expertgroep	21
4.3 Medewerkers beheerder	22
5. Bijlage C: Begrippen en afkortingen	23
6. Bijlage D: Versienummering StUF onderdelen	26
7. Bijlage E: Beheerorganisatie per StUF onderdeel	27
8. Bijlage F: ASL raamwerk en StUF beheer en onderhoud	28
9. Bijlage G: Voorbeelden (tussen)producten	30

Versiebeheer StUF beheermodel

Auteur: Projectteam Versterking StUF

Versie	Datum	Toelichting
0.1	5/6/2008	Input voor workshop
0.2-0.8	xx/9/2008	Diverse werkversies
0.9	24/9/2008	Concept Releasebeleid voor regiegroep StUF
0.91	3/10/2008	Ter beoordeling leden regiegroep STUF
1.00	17/10/2008	Opmerkingen leden regiegroep StUF verwerkt Ter goedkeuring Regiegroep StUF
1.00	22/10/2008	Goedgekeurd door de StUF Regiegroep

Bijdragen

Onderstaande personen hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit beheermodel:

- Peter Klaver, (projectleider)
- Joël van der Elst
- Paul Wouters,
- Henri Korver,
- Jeffrey Gortmaker,
- Maarten van den Broek, MessageDesign
- Pieter Weeber, Getronics PinkRoccade
- Mark van den Broek, GovUnited / Argitek
- Lidwien Meijers, Centric
- Adrie van Zundert, GouwIT
- Bart Maessen, Kadaster
- Peter Visser, VROM/LVO
- Rene Kok, VROM/BAG
- Tom Fränzel, Gemeente Apeldoorn

1. Inleiding

De StUF standaard is momenteel binnen de overheid in gebruik in meerdere toepassingsgebieden bij diverse organisaties, samenwerkingsverbanden en/of ketens. Het aantal ICT leveranciers dat de StUF standaard in hun producten of oplossingen inbouwt neemt toe. De StUF standaard heeft zich afgelopen tijd ontwikkeld tot een volwassen standaard met een rijke historie, die in een grote en brede community wordt ontwikkeld. Bij het beheer van de StUF standaard zijn veel verschillende organisaties betrokken. De voornaamste organisaties zijn gemeenten, houders van basisregistraties, ketenpartijen, ICT leveranciers, adviseurs met StUF expertise en KING. KING is op dit moment de onafhankelijke en non-profit beheerorganisatie van de StUF standaard. Opdrachtgevers voor de beheerorganisatie zijn op dit moment VNG en het Ministerie van BZK.

Omdat de StUF standaard steeds meer en breder wordt gebruikt, is het noodzakelijk dat het beheer en onderhoud voor alle belanghebbenden inzichtelijk en transparant is, duidelijk belegd is en de doorontwikkeling meer releasematig plaatsvindt.

Dit document geeft hier invulling aan en beschrijft het beheermodel van StUF.

In dit beheermodel komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Scope van het beheer, de te beheren objecten van StUF;
- Releasebeleid;
- Organisatie, participatievormen, processen voor het beheer en onderhoud;
- Informatievoorziening t.b.v. belanghebbenden inclusief communicatie en publicatie.

Voor het opstellen van dit document is gebruik gemaakt van het standaard ASL raamwerk.

1.1 Doel van document

Dit document beschrijft het beheermodel van StUF. Het geeft alle belanghebbenden inzicht in het releasebeleid, in de wijze waarop het beheer van StUF is belegd, hoe het proces van wijzigen en releaseplanning van de StUF standaard eruit ziet en hoe de besluitvorming en participatie is georganiseerd. Daarnaast komen aanvullende onderwerpen aan de orde zoals versienummering en de publicatie en informatievoorziening rond StUF.

Door dit inzicht kunnen de belanghebbenden beter rekening houden met en aansluiten op de StUF standaard. Voor sommige direct belanghebbenden, zoals ICT leveranciers, is dit beheermodel van belang voor hun productmanagement en de planning van ontwikkeling en onderhoud van hun softwareproducten. Gemeenten, houders van basisregistraties en ketenpartijen die StUF gebruiken zullen, ieder op hun eigen manier, rekening moeten houden met het beheermodel. Zij moeten immers als opdrachtgever hun ICT-leveranciers aansturen.

In Hoofdstuk 2 is het beheer op hoofdlijnen beschreven. Daarin komen aan de orde: de afbakening van het beheer; de verschillende belanghebbenden; de structuur van participatie en ondersteuning en het releasebeleid.

In Bijlage A zijn de beheer- en onderhoudsprocessen beschreven; in Bijlage B de informatievoorziening rond de StUF standaard en in Bijlage C het gehanteerde begrippenkader. Tot slot komt in Bijlage D tot en met G een aantal overige onderwerpen aan de orde.

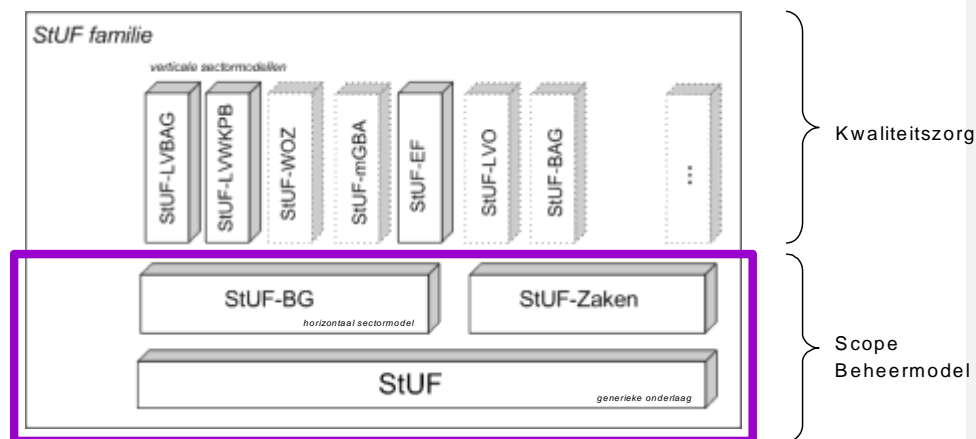
2 StUF Beheer en onderhoud op hoofdlijnen

2.1 Scope beheer

Het beheer van StUF omvat het geheel van processen, besturing, organisatie, informatievoorziening en hulpmiddelen die noodzakelijk zijn om de StUF familie als open standaard in stand te houden, te onderhouden en door te ontwikkelen.

De StUF familie bestaat uit onderdelen die met elkaar samenhangen: een generieke onderlaag en horizontale en verticale sectormodellen. StUF onderdelen in de StUF familie zijn onderling afhankelijk: bovenliggende StUF onderdelen zijn gebaseerd op onderliggende StUF onderdelen.

Onderliggend beheermodel gaat over de generieke onderlaag en de twee horizontale sectormodellen. In onderstaand figuur zijn de StUF onderdelen binnen de scope van het beheermodel omkaderd:

De generieke onderlaag is de algemene en sectoronafhankelijke basislaag van StUF met generieke functionaliteit van berichtenuitwisseling en met de aansluiting op protocollen voor transport en logistiek zoals de protocollen voor de OverheidsServiceBus. De aansluiting op de verschillende protocollen is opgenomen in een separaat document. De specificatie van de protocolbindingen zelf maakt geen deel uit van de StUF standaard.

De horizontale sectormodellen specificeren berichtdefinities met een sectoroverschrijdend karakter. Voor StUF-BG en StUF-ZKN gaat het om:

- XML Schema Definitions (XSD bestanden) met daarin de berichtschema's en de daarbij horende gegevenselementen
- WSDL-bestanden met daarin de operaties en de te gebruiken berichtschema's
- Bijbehorende documentatie

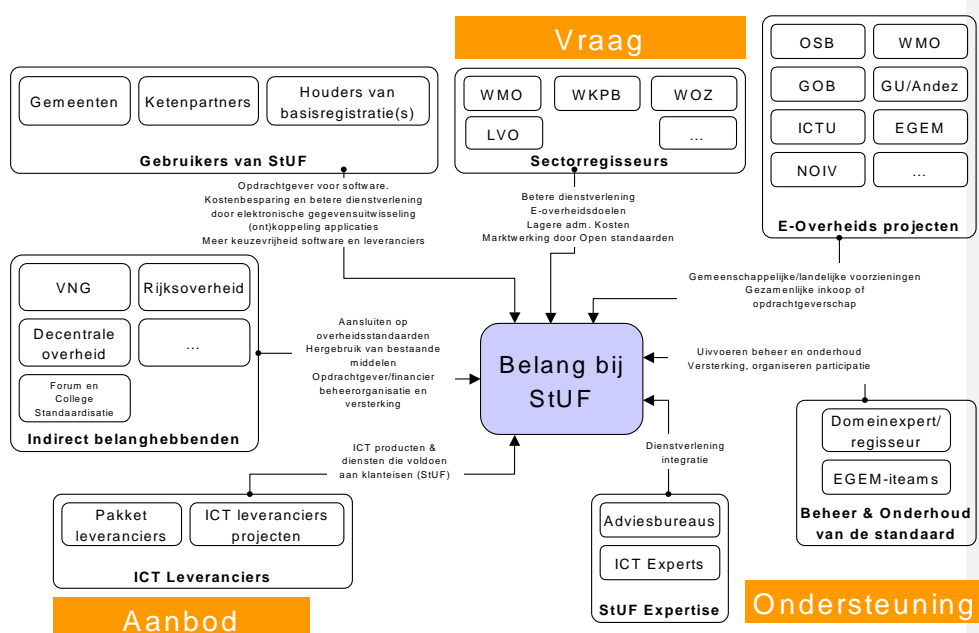
Het beheer heeft ook betrekking op de bij de StUF-familie behorende documenten, bestanden en voorzieningen, zoals nieuws en persberichten, factsheets, presentaties, opleidingsmateriaal, relatiegegevens van StUF participanten, ondersteunende hulpmiddelen en ICT voorzieningen.

Het beheer van verticale sectormodellen wordt binnen de betreffende sector uitgevoerd. In Bijlage E is een overzicht opgenomen welke organisatie per StUF onderdeel (eind)verantwoordelijk is voor het beheer. De (door)ontwikkeling en het beheer van de verticale sectormodellen valt buiten de scope

van dit beheermodel. Wel voert de StUF beheerder op verzoek kwaliteitscontroles uit om te beoordelen of en in hoeverre verticale sectormodellen voldoen aan de StUF standaard wat betreft ontwerpprincipes, versienummering en aansluiting op de onderliggende horizontale sectormodellen.

2.2 Belanghebbenden

Veel verschillende partijen hebben direct dan wel indirect belang bij de ontwikkeling, de implementatie en het gebruik van de StUF onderdelen uit de StUF familie. Dit geldt dus ook voor het beheer en onderhoud ervan. In onderstaand schema zijn de belanghebbenden aangegeven.

De StUF standaard wordt in stand gehouden en doorontwikkeld door participatie van de belanghebbenden.

Ruwweg zijn drie rollen te onderkennen, de vraagkant, de aanbodbkant en de ondersteuningskant.

De vraagkant bestaat uit organisaties die StUF koppelingen gebruiken voor de eigen informatievoorziening, sectoren die StUF gebruiken als standaard voor (keten)integratiedoelenden en e-overheidsprojecten die StUF voorschrijven. De aanbodbkant bestaat uit ICT leveranciers die StUF koppeling inbouwen in software.

De ondersteuningskant bestaat uit de beheerders van één of meerdere StUF onderdelen. Afhankelijk van eigen doelstellingen, verantwoordelijkheden en belangen zullen belanghebbenden op een andere wijze participeren.

2.3 Structuur van participatie en ondersteuning

In het beheer van StUF kunnen belanghebbenden participeren in drie vormen, namelijk in de StUF Community, StUF Expertgroep en in de StUF Regiegroep. In deze groepen zijn de diverse rollen uit de vraagkant, aanbodkant en de ondersteuningskant vertegenwoordigd.

Participatievorm	Rol participant	Ondersteuning door beheerder
StUF Community	Volgen van en interacteren met StUF ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Beantwoorden supportvragen • Beheren community • Optreden als moderator
StUF Expertgroep	Samen met andere experts: Inhoudelijk ontwikkelen van StUF onderdelen en bijbehorende documentatie Voorbereiden van de releaseplanning	<ul style="list-style-type: none"> • Analyseren, ontwerpen en uitwerken van specificaties • Volgen en beïnvloeden van aanpalende standaarden • Organiseren bijeenkomsten • Opstellen en verspreiden notulen • Beschikbaar stellen StUF specificaties
StUF Regiegroep	Samen met andere participanten: vaststellen releasebeleid, beheermodel, versterkingen, prioriteiten stellen voor de ontwikkeling, e.d. Vaststellen lifecycleplanning van nieuwe versies van StUF onderdelen Vaststellen externe publicaties over StUF beleid en versies	Analyseren, ontwerpen en uitwerken van beleidszaken, (release)planning, versterkingen Organiseren bijeenkomsten Opstellen en verspreiden notulen Publiceren StUF onderdelen en ontwikkelingen rond de StUF familie.

2.4 Releasebeleid

De drie te beheren StUF onderdelen, de StUF onderlaag, de horizontale sectormodellen StUF-BG en StUF-ZKN, zullen gezamenlijk en afzonderlijk onderhevig zijn aan beheer en onderhoud. Het beleid dat gehanteerd wordt voor aanpassingen van deze drie StUF onderdelen is als volgt:

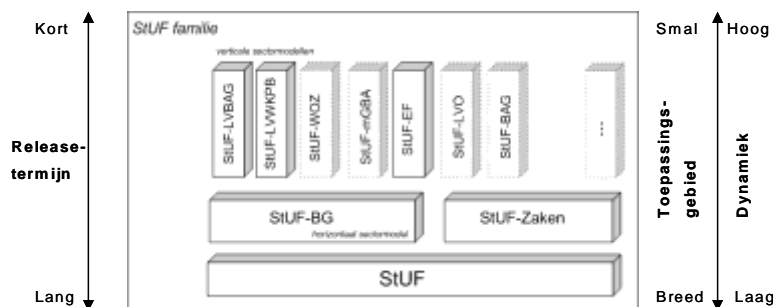
Participatie

1. Uitbreidingen en aanpassingen in de drie te beheren StUF onderdelen komen tot stand door participatie van de verschillende belanghebbenden.
2. Belanghebbenden kunnen op drie manieren participeren: als lid van de StUF Community en/of StUF Expertgroep en/of als lid van de StUF Regiegroep.
3. De beheerder van een verticaal sectormodel is verantwoordelijk voor adequate vertegenwoordiging in de StUF Regiegroep.

Nieuwe releases

4. Wijzigingsaanvragen kunnen door belanghebbenden worden ingediend bij de beheerder.
5. De StUF Expertgroep is verantwoordelijk voor de beoordeling van ingediende wijzigingsaanvragen, uitwerken ervan in RFC's en de inhoudelijke (door)ontwikkeling van de drie te beheren StUF onderdelen.
6. De StUF beheerder zorgt voor de voorbereiding van de releaseplanning door per release meerdere voorstellen uit te werken.
7. De StUF Regiegroep beoordeelt de releasevoorstellen en stelt het beleid en de lifecycleplanning van nieuwe versies van StUF onderdelen vast in het releaseplanningsproces.

8. Bij het vaststellen van de inhoud van een nieuwe versie van een StUF onderdeel wordt gestreefd naar consensus in de StUF Regiegroep. Als consensus de minimaal benodigde meerderheid (van zowel de aanwezige opdrachtgevende organisaties als de aanwezige leveranciers) uitblijft zal de StUF beheerder, samen met VNG en het Ministerie van BZK de inhoud van een nieuwe versie vaststellen.
9. Bij het vaststellen van de lifecycleplanning zal de StUF Regiegroep ook uitspraken doen over het ondersteunen van oude versies.
10. Maximaal kunnen twee (opéénvolgende) versies van een StUF onderdeel gelijktijdig de status 'In Gebruik' hebben.
11. Maximaal krijgt één versie van een StUF onderdeel het advies 'VNG Aanbeveling'.
12. De releasetermijnen voor de verschillende StUF onderdelen zijn afgestemd op de omgeving waarin deze worden gebruikt. Horizontale sectormodellen hebben bijvoorbeeld een kortere releasetermijn dan de generieke onderlaag. De releasetermijnen staan opgesomd in paragraaf 3.4.1.
13. In bijzondere gevallen kan van de releasetermijn worden afgeweken. Deze gevallen zijn verbijszonderd in paragraaf 3.4.1.

Aansluiting op andere standaarden

StUF sluit aan op onderstaande standaarden. De aansluiting vindt plaats binnen de vastgestelde releasetermijnen van de StUF onderdelen.

14. StUF volgt de ontwikkeling van internationale standaarden (zoals W3C) in het algemeen en die voor XML in het bijzonder.
15. De StUF onderlaag volgt de OSB (OverheidsServiceBus) voor protocolbindingen
16. Sectormodel StUF-BG volgt nieuwe versies van RSGB Basisgegevens
17. Sectormodel StUF-ZKN volgt nieuwe versies van RSGB Zaken

Publicatie

18. De StUF beheerder zal na besluitvorming in de StUF Regiegroep de lifecycleplanning en de specificaties van de betreffende StUF onderdelen publiceren.
19. Een publicatie van een nieuwe versie van de StUF onderlaag zal binnen enkele maanden worden gevolgd door de publicatie van nieuwe versies van de horizontale sectormodellen.
20. In de publicatie wordt per StUF onderdeel onderscheid gemaakt in vier statussen van ontwikkeling. De te onderscheiden statussen zijn:

Status StUF	Status van een StUF onderdeel	Beschrijving van de status
IO	In Ontwikkeling	Een (nieuwe versie van een) StUF onderdeel is "In Ontwikkeling" wanneer er met medeweten en medewerking van participanten aan gewerkt wordt en wanneer dit onderdeel of deze versie nog niet voor de buitenwereld is gepubliceerd.
IG	In Gebruik	Als een (nieuwe versie van een) StUF onderdeel gereed is, stellen de StUF Expertgroep en de StUF Regiegroep de status 'In Gebruik' vast. Door deze vaststelling worden gebruikers en ICT-leveranciers opgeroepen deze nieuwe versie op te nemen in software en in gebruik te nemen.
EO	Einde Ondersteuning	Het StUF onderdeel met de status "Einde ondersteuning" wordt niet meer ondersteund door de StUF beheerder. De kennis en informatie voor vragen en support is bij de beheerder niet langer beschikbaar.
TG	Teruggetrokken	Een StUF onderdeel krijgt de status "Teruggetrokken" indien een versie van een StUF onderdeel niet bruikbaar blijkt (bijv. vanwege implementatieproblemen).

Implementatie en gebruik

21. Leveranciers geven zo spoedig mogelijk na vaststelling van een nieuwe versie van een StUF onderdeel door de StUF Regiegroep aan wanneer in welke softwareproducten en welke softwareversie de nieuwe StUF versie zal worden ingebouwd. Na het advies "VNG aanbeveling" verstrekken ze deze gegevens binnen drie maanden. De verstrekte gegevens worden door de beheerder van de standaard gepubliceerd.
22. Leveranciers geven in hun productinformatie aan welke StUF configuratie(s) worden ondersteund. Dit gebeurt in een of meerdere StUF configuratieschema(s).
23. Leveranciers en gebruikers wordt geadviseerd de meeste recente versie met de Status "In Gebruik" zo spoedig mogelijk in software te implementeren respectievelijk deze voor te schrijven.
24. De keuze voor een StUF configuratie is een verantwoordelijkheid van de gebruiker.
25. Om migraties te vereenvoudigen wordt gebruikers geadviseerd om in hun programma's van eisen op te nemen dat applicaties, die gericht zijn op integratie, ten minste twee opeenvolgende StUF configuraties gelijktijdig moeten ondersteunen. Het betreft applicaties zoals middleware, brokers, servicebus en distributiesystemen.
26. Gebruikers of leveranciers die extra elementen aan de horizontale sectormodellen willen toevoegen, melden dit aan de StUF beheerder. De StUF beheerder publiceert deze gegevens.

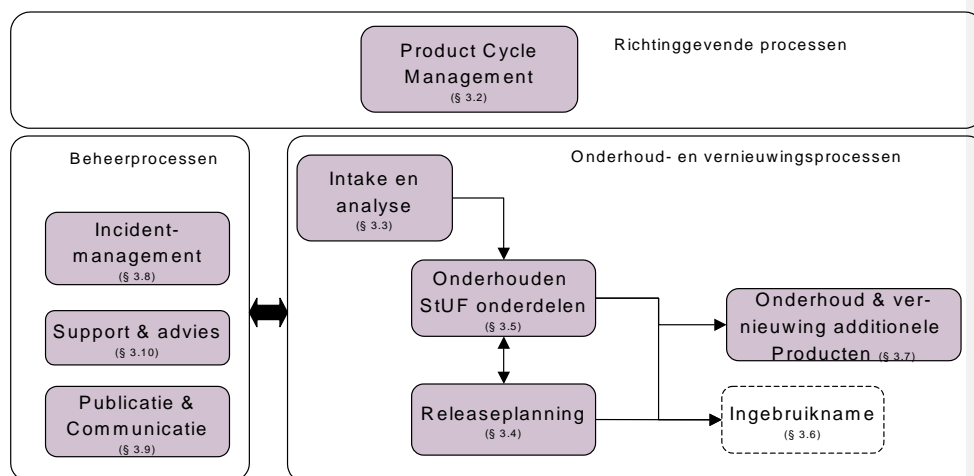
Overige principes

27. Aanpassingen aan de StUF familie of aan het beheer voldoen aan de door het Forum Standaardisatie vastgestelde criteria van een open standaard. Zie criteria voor de selectie van standaarden op <http://www.forumstandaardisatie.nl>. De twee belangrijkste zijn punt 28 en 29.
28. Er zijn geen toetredingscriteria van toepassing om te participeren in de ontwikkeling van de StUF familie.
29. Over de StUF familie inclusief specificaties en andere relevante documenten kan vrijelijk en op royalty-free basis worden beschikt. Alle informatie is beschikbaar op de website van de StUF beheerder.
30. Er zijn geen beperkingen omtrent het hergebruik van de StUF familie. Echter, het is niet wenselijk dat er afgeleide dialecten of varianten van de StUF onderdelen ontstaan. Wanneer leveranciers afwijken van de StUF standaard zullen zij deze afwijkingen openbaar maken op het forum van de StUF community.
31. Het beheer en onderhoud van de StUF familie verloopt volgens vastgelegde processen (zie Bijlage A) en informatievoorziening (zie Bijlage B).

3 Bijlage A: Beheer- en onderhoudsprocessen

3.1 Procesoverview

De hoofdprocessen voor het beheer en onderhoud van de StUF familie zijn in onderstaande figuur schematisch aangegeven. De hoofdprocessen zijn in de volgende paragrafen nader uitwerkt.

Noot: gestippelde processen vallen buiten het beheermodel.

3.2 Proces: StUF Product Cycle Management

StUF kent net als veel andere producten een strategisch proces van Product Cycle Management of in ASL termen Application Cycle Management genaamd. Het doel van dit strategische proces is dat de StUF familie zowel inhoudelijk als organisatorisch goed aansluit bij de behoefte van de verschillende belanghebbenden.

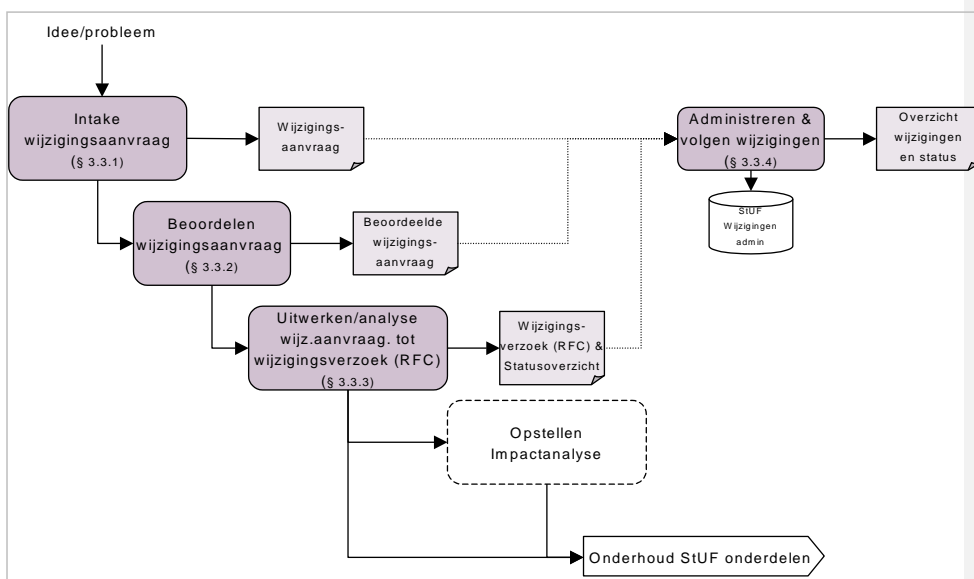
Jaarlijks wordt een "productverbeterplan" voor de StUF familie opgesteld door de beheerder ervan. Op grond van een omgevingsanalyse worden daarvoor nieuwe kansen en mogelijkheden voor het beheerde deel van de StUF familie in kaart gebracht. Daarnaast worden de interne verbeterpunten voor de beheerorganisatie en participatievormen in kaart gebracht. De kansen samen met de interne verbeterpunten worden vertaald in een "StUF verbeterplan".

In dit verbeterplan komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Een geactualiseerd productbeleid, –strategie en –portfolio;
- Aanpassingen aan proces, besluitvorming, participatie en informatievoorziening i.c het beheermodel;
- Organisatorische aanpassingen bij de beheerder of het elders beleggen van het beheer;
- Eventuele behoefte aan en ontwikkeling van nieuwe additionele producten;
- Benodigde middelen (geld, mensen);
- Prioriteren van ontwikkelopdrachten: op welke wijze wordt de beschikbare capaciteit zo efficiënt en effectief mogelijk ingezet.

Het verbeterplan wordt gepresenteerd en afgestemd in de StUF Regiegroep. Vervolgens wordt het ter goedkeuring aangeboden aan de opdrachtgever van de StUF beheerder, die de financiële middelen verstrekt voor het uitvoeren van het verbeterplan en de beheeractiviteiten. Momenteel zijn VNG en het Ministerie van BZK de opdrachtgever van de beheerder, KING.

3.3 Proces: Intake en Analyse

3.3.1 Intake wijzigingsaanvraag

Een Wijzigingsaanvraag voor een StUF onderdeel kan ontstaan uit een breed scala van ontwikkelingen of problemen. Ontwikkelingen die van invloed zijn, zijn bijvoorbeeld nieuw beleid, veranderingen in samenwerking of processen, vernieuwing van dienstverlening, veranderingen in basisregistraties of in infrastructuur en ontwikkeling van technologie. Verder zijn problemen uit de praktijk of het hebben van een goed idee aanleiding voor een wijzigingsaanvraag. De aanvraag wordt via mail naar info@KING.nl, telefonisch of direct via contact met een StUF deskundige van KING ingediend. Bij voorkeur vult degene van de betrokken partij die het idee, het probleem of aanvraag doet zelf het formulier "Wijzigingsaanvraag" in.

De ideeën of problemen kunnen van verschillende partijen op diverse manieren binnenkomen:

- Gebruikers van StUF onderdelen,
- Beheerders van verticale sectormodellen;
- Overleggroepen, tijdens de bijeenkomsten van de overleg- en werkgroepen,
- Projectgroepen met StUF gerelateerde dossiers (bijv. GEMMA, OSB, RSGB, GOB, enz.),
- Leden van de StUF Community via het StUF forum op de website van KING;
- Geregistreerde problemen en fouten vanuit het incident management proces.

Het probleem, de behoefte of het idee wordt beschreven in een Wijzigingsaanvraag. De beheerder registreert deze wijzigingsaanvraag. Elke wijzigingsaanvraag wordt voorzien van een Aanvraagnummer en bijgehouden in een spreadsheet. Deze wordt bewaard in een wijzigingsaanvraag administratie.

Alleen Wijzigingsaanvragen die betrekking hebben op aanpassingen ten opzichte van de meest recente versie van een StUF onderdeel met de status “In Gebruik” worden in behandeling genomen.

3.3.2 Beoordelen wijzigingsaanvraag

Een StUF deskundige van de StUF beheerder doet een eerste beoordeling of de aanvraag voldoende helder en uitgewerkt is voor verdere behandeling. Zonodig verzamelt hij aanvullende informatie. Hij bepaalt of de betreffende wijzigingsaanvraag in een bijeenkomst van de StUF Expertgroep beoordeeld kan gaan worden. Als een wijzigingaanvraag niet verder in behandeling wordt genomen zal de deskundige dit aan de aanvrager kenbaar maken.

De StUF Expertgroep beoordeelt vervolgens ook de wijzigingsaanvraag. De StUF Expertgroep beslist of de wijzigingsaanvraag uitgewerkt en geanalyseerd moet gaan worden. Daarvoor neemt de StUF Expertgroep per wijzigingsaanvraag een besluit over:

- Het wel of niet analyseren en uitwerken van de wijzigingsaanvraag in een Wijzigingsverzoek (RFC),
- Het wel of niet opstellen van een impactanalyse. Er wordt geen impactanalyse gemaakt als het gaat om het oplossen van fouten of kleine wijzigingen aan een StUF onderdeel;
- Terugverwijzen, Afwijzen of Uitstellen. Als een wijzigingaanvraag niet verder of later in behandeling kan worden genomen zal dit door de beheerder namens de StUF Expertgroep aan de aanvrager kenbaar worden gemaakt.

3.3.3 Uitwerken en analyse wijzigingsaanvraag tot wijzigingsverzoek (RFC)

Een StUF deskundige analyseert en werkt de wijzigingsaanvraag uit tot een wijzigingsverzoek (RFC). Dit kan een StUF deskundige zijn van de StUF beheerder, van een ICT-leverancier, een gemeente of een andere belanghebbende partij. Het resultaat van dit proces is het wijzigingsverzoek.

De StUF deskundige stuurt het wijzigingsverzoek aan alle leden van de StUF Expertgroep. Het wijzigingsverzoek wordt behandeld in een bijeenkomst van de StUF Expertgroep. De StUF deskundige die de analyse en uitwerking heeft uitgevoerd, licht de voorgestelde aanpassingen toe. De StUF Expertgroep is eindverantwoordelijk voor de inhoudelijke kwaliteit van het wijzigingsverzoek.

Na behandeling neemt de StUF Expertgroep een besluit over de “status” van het wijzigingsverzoek:

Status	Status van een wijzigingsverzoek	Omschrijving
N	Niet uitgewerkt	De beginstatus van een wijzigingsverzoek
T	Toestemming voor verdere uitwerking	De StUF Expertgroep geeft een StUF deskundige toestemming het RFC uit te werken
U	Uitgewerkt	Het RFC is door een StUF deskundige uitgewerkt en is gereed voor behandeling in de StUF Expertgroep
O	Aanpassen en opnieuw behandelen	Na behandeling in de StUF Expertgroep wordt het RFC aangepast om vervolgens opnieuw te worden behandeld
V	Voorwaardelijke goedkeuring	Het RFC is door de StUF Expertgroep onder voorbehoud goedgekeurd
G	Goedgekeurd	Het RFC is door de StUF Expertgroep goedgekeurd
A	Afgewezen	Het RFC zal niet (langer) door de StUF Expertgroep in behandeling genomen worden

De status van elk wijzigingsverzoek wordt bijgehouden in een statusoverzicht. In bijlage G is een voorbeeld opgenomen. Het statusoverzicht maakt deel uit van de wijzigingenadministratie.

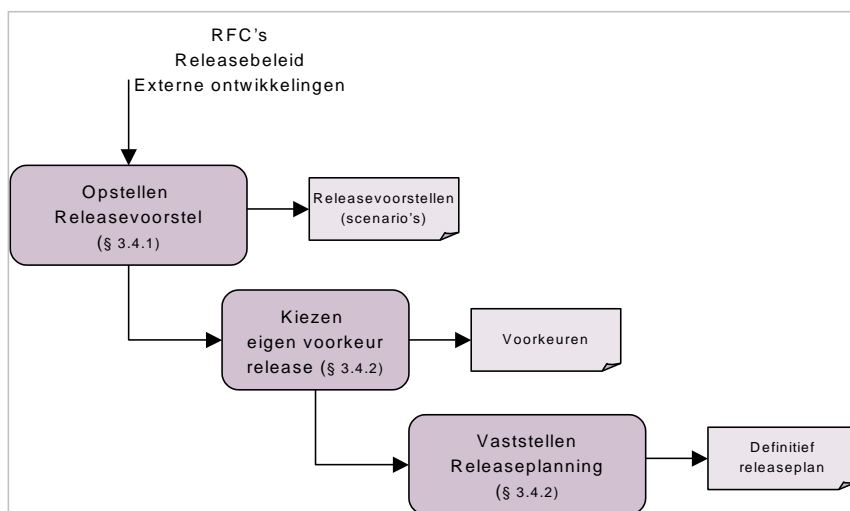
3.3.4 Proces: Administratie en ondersteuning

Dit proces is een ondersteunend proces van het beheer en onderhoud van StUF. Het bestaat uit:

- Het registreren, bijhouden en het bewaken van de wijzigingsaanvragen;

- Het bijhouden van het statusoverzicht met de wijzigingsverzoeken (zie voorbeeld in bijlage G);
- Het vastleggen en op orde houden van de interne informatievoorziening voor StUF die bestaat uit:
  - Beheerdocumentatie zoals beheermodel, sjablonen, e.d;
  - Organiseren van bijeenkomsten voor StUF Expert- en Regiegroep;
  - Plannen, (inzet)contracten en overeenkomsten;
  - Afspraken met diverse partijen;
  - Bijhouden van namen, emailadressen, telefoonnummers van de deelnemers van de StUF Expert- en Regiegroep, leden community, externe deskundigen, en dergelijke;
  - Verslagen van de diverse groepen rond StUF;
  - Presentaties en documenten over StUF.

3.4 Proces: Releaseplanning

De onderdelen van de StUF onderlaag en horizontale sectormodellen zullen gezamenlijk en afzonderlijk onderhevig zijn aan beheer en onderhoud wat leidt tot nieuwe versies. Het vaststellen van nieuwe versies vindt plaats binnen het releaseplanningsproces. De StUF Regiegroep is verantwoordelijk voor de juiste uitvoering. In de StUF Regiegroep komen alle belanghebbenden met inhoudelijke kennis over de behoefte, effecten en impact op de bedrijfsvoering, informatievoorziening en ICT samen.

Het vaststellen van een nieuwe versie van afzonderlijke StUF onderdelen en een samenhangende StUF configuratie wordt gedaan volgens het beleid in paragraaf 2.4. De StUF Regiegroep zal binnen de releaseplanning niet alleen nieuwe versies vaststellen maar ook vaststellen hoe lang oude versies in bedrijf blijven en ondersteund zullen worden.

3.4.1 Opstellen Releasevoorstellen

Circa een half jaar voor de beoogde releasedatum stelt de beheerder per release verschillende voorstellen op.

Voor het opstellen van releasevoorstellen worden naast de ingediende wijzigingsverzoeken, omgevingsontwikkelingen, ontwikkeling achterliggende standaarden, het releasebeleid de volgende relesetermijnen gehanteerd:

StUF onderdeel	Releasefrequentie
StUF onderlaag	maximaal 1x per twee jaar. Voor de protocolverbindingen geldt een hogere releasefrequentie
StUF-BG	maximaal 1x per jaar
StUF-ZKN	maximaal 1x per jaar
StUF Verticale sectormodellen	Aanbeveling maximaal 2x per jaar. De releasefrequenties worden aan de betreffende sector of eigenaar overgelaten

Afwijkende relesetermijnen van StUF zijn toegestaan in de volgende situaties:

- vanwege invoering van nieuwe wet- en regelgeving;
- vanwege het oplossen van fouten in de standaard die de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar brengen;
- bij nieuwe StUF sectormodellen die nog niet in software zijn geïmplementeerd en nog niet in bedrijf zijn;
- indien 2/3 meerderheid van Regiegroep het eens is over de noodzaak.

Elk releasevoorstel bestaat uit dezelfde onderwerpen als een releaseplan, dit zijn:

- een nieuwe configuratie van de StUF onderlaag, StUF-BG en StUF-ZKN;
- een overzicht van de wijzigingsverzoeken die wel en niet meegenomen worden in het aan te passen StUF onderdeel;
- een advies op welke versies van achterliggende standaarden (RSGB, OSB, W3C, etc.) wordt aangesloten;
- de verwachte tijdsplanning voor de publicatie van de StUF onderdelen;
- een advies over de periode van uitfasering van de oude StUF versie.

De releasevoorstellen worden ook gepresenteerd in een bijeenkomst van de StUF Regiegroep en gepubliceerd op het StUF forum. De releasevoorstellen worden naar de leden van de StUF Regiegroep gestuurd met het verzoek een keuze te maken voor de eigen situatie.

3.4.2 Kiezen eigen voorkeur eerstvolgende StUF release

Op grond van de toegezonden releasevoorstellen voor StUF maakt elke belanghebbende voor zover hij dat noodzakelijk acht, een impactanalyse voor de voorgestelde release van een StUF onderdeel. Deze impactanalyse moet de belanghebbende inzicht geven in de consequenties en risico's op de bestaande softwareproducten en/of informatievoorziening zodat een weloverwogen keuze gemaakt kan worden. Deze keuze wordt aan de StUF beheerder toegestuurd.

De StUF beheerder verzamelt de keuzes van de verschillende belanghebbenden en maakt de voorkeuren bekend in de eerstvolgende bijeenkomst van de StUF Regiegroep.

3.4.3 Vaststellen releaseplan eerstvolgende StUF release

Het releaseplan van StUF zal worden vastgesteld in een bijeenkomst van de StUF Regiegroep. Eerst zullen de voorkeuren van de belanghebbenden worden gepresenteerd. De belanghebbenden krijgen de gelegenheid om de eigen voorkeur toe te lichten.

Bij het vaststellen van de inhoud van een nieuwe versie van een StUF onderdeel en een nieuwe StUF configuratie wordt gestreefd naar consensus en acceptatie binnen de StUF Regiegroep. Indien besluitvorming over de nieuwe versie uitblijft zal de beheerder van de standaard samen met VNG en het Ministerie van BZK een releaseplan vaststellen.

Het releaseplan van StUF bestaat uit:

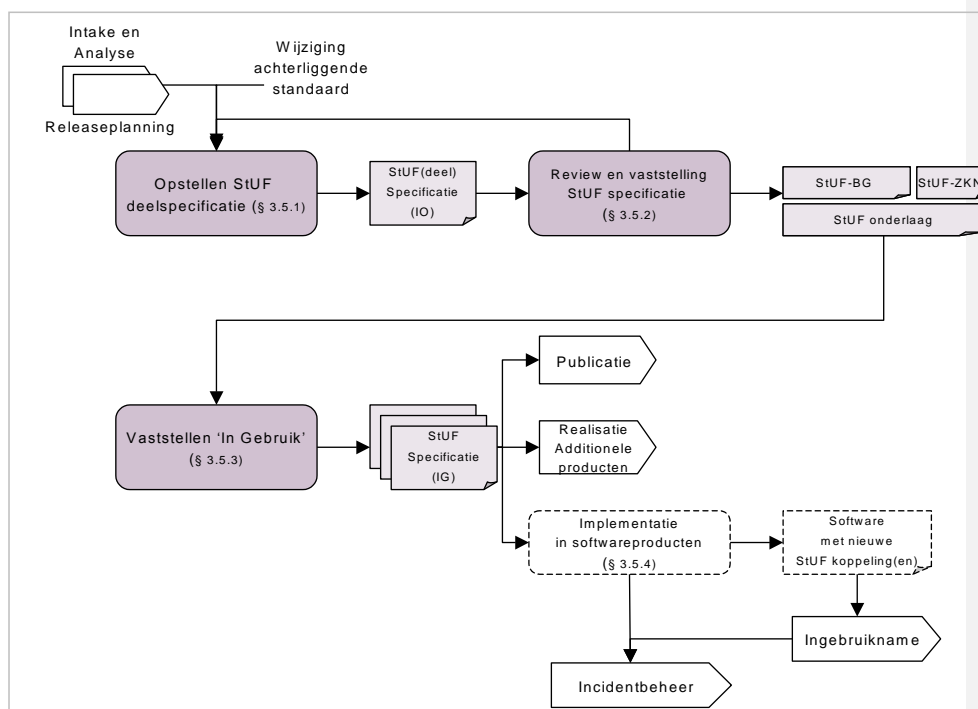
- de vaststelling van de nieuwe configuratie van de StUF onderlaag, StUF-BG en StUF-ZKN;
- de vaststelling welke wijzigingsverzoeken meegenomen worden in het aan te passen StUF onderdeel;
- de vaststelling op welke versies van achterliggende standaarden (RSGB, OSB, W3C, .) wordt aangesloten;
- de vaststelling van de tijdsplanning voor de publicatie van de nieuwe StUF onderdelen;
- de vaststelling van het moment dat de voorgaande StUF versie uitgefaseerd gaat worden.

Het releaseplan wordt gebruikt voor de realisatie van de StUF specificatie, het doorvoeren van de wijzigingsverzoeken in de desbetreffende StUF schema's en technische documentatie.

Het vastgestelde releaseplan wordt gepubliceerd en wordt verwerkt in de StUF matrix, waarin de afhankelijkheden tussen versies van de generieke onderlaag, sectormodellen en versies van andere achterliggende standaarden (zoals RSGB) zichtbaar zijn gemaakt.

3.5 Proces: Onderhouden StUF onderdelen

Het proces Onderhouden StUF onderdelen bestaat uit het doorvoeren van de wijzigingen in de StUF (deel)specificatie(s). Het gaat zowel om de aanpassingen aan de StUF onderlaag als om aanpassingen aan de horizontale sectormodellen. De belangrijkste input voor dit proces bestaat uit het definitieve releaseplan, de wijzigingsverzoeken en specificaties van achterliggende standaarden waarop aangesloten moet worden.

3.5.1 Opstellen StUF deelspecificatie

Een StUF deskundige verzamelt en verwerkt alle uitgewerkte wijzigingsverzoeken (RFC's), die deel uitmaken van het vastgestelde releaseplan, tot een complete en nieuwe StUF (deel)specificatie. Het geheel bestaat uit:

- xml- schema's,
- wsdl-bestanden,
- documentatie met wijzigingshistorie.

Het resultaat wordt ter review aangeboden aan de leden van de StUF Expertgroep.

3.5.2 Review en vaststellen StUF specificatie

Nadat een deelspecificatie is opgesteld door een StUF deskundige volgt de beoordeling ervan door de StUF Expertgroep. In een bijeenkomst van de StUF Expertgroep wordt de deelspecificatie doorgenomen en het eventuele commentaar besproken en afspraken gemaakt over de verwerking ervan. Zonodig vindt een extra iteratie plaats van opstellen en reviewen. Als de StUF Expertgroep de deelspecificatie goedkeurt bestaat het resultaat uit een vastgestelde (deel)specificatie voor een StUF onderdeel.

3.5.3 Vaststellen 'In Gebruik'

Nadat de StUF expertgroep heeft aangegeven dat een nieuwe versie van een StUF onderdeel gereed is voor ingebruikname, zal aan de leden van de StUF Regiegroep gevraagd worden om een besluit over toekenning van de status "In gebruik" aan deze nieuwe versie van het StUF onderdeel te nemen. Dit besluit wordt in een Regiegroep bijeenkomst genomen waarbij aan de volgende criteria voldaan moet worden:

- De bijeenkomst van de StUF Regiegroep waar dit besluit wordt genomen is tenminste één maand van te voren aangekondigd;
- De nieuwe versie van het StUF onderdeel is tenminste 10 werkdagen voor de StUF Regiegroep bijeenkomst beschikbaar op het StUF forum;
- Een meerderheid van de aanwezige leveranciers geeft aan dat de nieuwe versie van het StUF onderdeel aan hun eisen en wensen voldoet en geschikt is om in hun softwareproducten te worden opgenomen;
- Een meerderheid van aanwezige opdrachtgevende gebruikersorganisaties (gemeenten, houders van basisregistratie, beheerders van verticale sectormodellen en ketenpartijen) geven aan dat de nieuwe versie van het StUF onderdeel voldoet aan hun eisen en geeft aan van plan te zijn de nieuwe versie van het StUF onderdeel voor te gaan schrijven bij aanschaf of onderhoud van softwareproducten, in elk geval zodra de VNG het advies 'VNG aanbeveling' geeft.

Indien aan bovenstaande criteria is voldaan dan zal de StUF beheerder namens de StUF Regiegroep de nieuwe versie van het StUF onderdeel als "In Gebruik" publiceren en dit openbaar maken middels een persbericht. Als de minimaal benodigde meerderheid (van zowel de aanwezige opdrachtgevende organisaties als de aanwezige leveranciers) uitblijft zal de StUF beheerder, samen met VNG en het Ministerie van BZK de inhoud van een nieuwe versie vaststellen.

3.5.4 Implementatie in softwareproducten

Nadat een StUF onderdeel de status "In Gebruik" heeft gekregen kunnen ICT leveranciers het betreffende StUF onderdeel in hun softwareproducten implementeren.

De aanvang en de tijdsduur van het implementeren in software kan sterk variëren. Het is afhankelijk van factoren zoals contracten, afspraken en participatie met klanten, financiering, impact, omvang van de productportfolio, marktaandeel, de software releaseplanningen, beheer en onderhoudsprocessen, beschikbare capaciteit, enz.

Het feitelijk implementeren van StUF of een nieuwe versie of onderdeel ervan in softwareproducten valt grotendeels buiten het beheermodel. Alleen de voor het StUF beheermodel relevante zaken zijn hieronder beschreven.

Leveranciers geven zo spoedig mogelijk na vaststelling van een nieuwe versie van een StUF onderdeel door de StUF Regiegroep, aan wanneer, in welke softwareproducten en welke softwareversie de nieuwe StUF versie zal worden ingebouwd. Na het advies "VNG aanbeveling" verstrekken leveranciers deze gegevens binnen drie maanden. De verstrekte gegevens worden door de beheerder van de standaard gepubliceerd.

In hun productinformatie geven leveranciers aan welke StUF configuraties worden ondersteund. Dit gebeurt in een zgn. StUF configuratieschema.

Als een leverancier of gebruiker die in eigen regie software ontwikkelt een zogenaamd StUF extra element aan een horizontaal of verticaal sectormodel wil toevoegen, moeten zij dit melden aan de beheerder van dat sectormodel. Extra elementen dienen uiterlijk 4 weken na de eerste implementatie in software te worden aangemeld. De beheerder publiceert deze gegevens op zijn website. Extra elementen kunnen worden aangemeld voor StUF versies met de status "In Gebruik".

3.6 Proces: Ingebruikname

Het zwaartepunt van de uitvoering van het proces Ingebruikname ligt bij de gebruikers van een StUF onderdeel en bij de leveranciers van software. Enerzijds betreft de ingebruikname het voorschrijven van een bepaalde versie van een StUF onderdeel en anderzijds het proces van het in bedrijf nemen van software met StUF koppelingen.

Voorschrijven en planning

Voor gebruik van StUF binnen de eigen informatievoorziening zal een gebruiker bij de keuze van een versie van een StUF onderdeel rekening houden met de eigen ambitie, doelstellingen, ICT strategie, ketenafspraken, lifecycleplanning van het applicatieportfolio, de beschikbaarheid van software en de status van de benodigde StUF onderdelen.

Bij gebruik van pakketsoftware wordt leveranciers en gebruikers geadviseerd de nieuwe StUF versie in te brengen binnen de betreffende gebruikersvereniging.

Gebruikers die zelf de regie voeren over de eigen applicatieportfolio wordt geadviseerd de meeste recent vastgestelde StUF versie voor te schrijven voor nieuwe software en bij vervanging of upgradering van bestaande koppelingen mee te nemen in de onderhoudsplanung.

Het voorschrijven zal gebeuren volgens een StUF configuratieschema

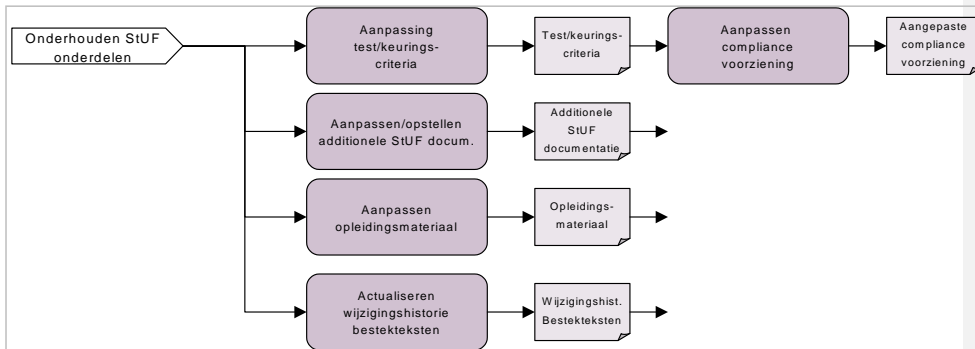
Gebruikers zullen in hun programma's van eisen opnemen dat applicaties die gericht zijn op integratie (zoals middleware, brokers, servicebus en distributiesystemen) van alle relevante StUF configuraties ten minste twee opeenvolgende versies gelijktijdig ondersteunen.

In bedrijf nemen

Dit deel betreft de softwaredistributie, de integratie- en acceptatietesten en het in bedrijf stellen van software waar StUF koppelingen zijn ingebouwd.

Indien een zgn. compliance voorziening beschikbaar is, zal ook het preventief testen en keuren van de StUF koppelingen in aangepaste software of nieuwe software deel uitmaken van dit proces. Dit proces speelt zich voornamelijk af buiten het beheer van de StUF standaard. Het is daarom niet nader uitgewerkt.

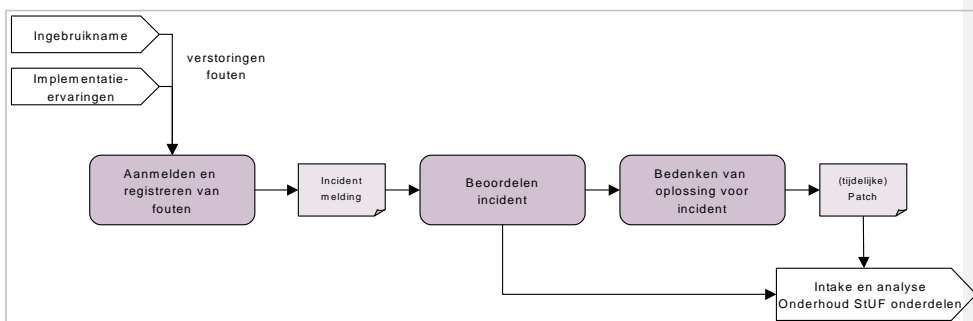
3.7 Proces: Vernieuwing en onderhoud additionele producten

Gedurende de periode dat de ICT leveranciers hun softwareproducten ontwikkelen of aanpassen past de beheerder de additionele StUF producten aan. Het gaat om vertaal- en transformatiespecificaties en hulpmiddelen, bestekteksten, opleidingsdocumenten, test- en certificeringcriteria die gelden voor software met StUF gecertificeerde koppelingen. Indien de compliancevoorziening beschikbaar is, zal de beheerder deze (laten) aanpassen.

3.8 Proces: Incidentbeheer

Indien een StUF onderdeel de status “In Gebruik” heeft, worden problemen en fouten die geconstateerd worden bij de implementatie in software of tijdens het gebruik in de praktijk aangemeld, geregistreerd en afgehandeld in het incident management proces. Dit geldt uitsluitend indien deze veroorzaakt worden door fouten in de StUF standaard zelf. Problemen veroorzaakt door afwijkingen op en/of onjuist gebruik van de StUF standaard worden niet in behandeling genomen. Een integratiedeskundige met StUF expertise kan verstoringen of fouten aanmelden. Afhankelijk van de urgentie en de noodzaak wordt ofwel de fout opgelost in het reguliere onderhoudsproces van StUF dan wel in een versnelde procedure. In het laatste geval wordt in overleg tussen degene die het incident heeft aangemeld en een StUF deskundige van de StUF beheerder een ‘patch’ gemaakt. Het probleem of de fout samen met de patch of ‘work around’ worden gepubliceerd op het StUF forum. Naderhand worden de verschillende problemen en fouten meegenomen in een nieuwe versie van StUF voor een structurele oplossing. De structurele afhandeling vindt plaats binnen de reguliere hoofdprocessen Onderhoud en vernieuwing.

Procesafspraken:

Verborgen gebreken die bij implementatie en gebruik van de StUF standaard tevoorschijn komen worden opgelost in het proces incidentbeheer (zie figuur onder 3.8). Een erratum of 'bugfix (foutoplossing)' is de oplossing van een fout in de beoogde/bestaande functionaliteit. Een 'Patch' is een verzameling van errata. Voor de procedure om fouten en onvolkomenheden te repareren met behulp van errata gelden de volgende afspraken:

1. Aanmelden en registreren van fouten: Errata (fouten met correctie-voorstellen) dienen op het forum van de StUF community ingediend en uitgediscussieerd te worden.
2. Beoordelen incident: Voor de beoordeling (analyse/verdere uitwerking) van errata, door de StUF beheerder, is geen toestemming nodig van de Expertgroep
3. Bedenken van oplossing voor incident: In afwachting op de discussie op het forum zal de StUF beheerder het erratum opnemen in een lijst met onderhoudsverzoeken (zowel RFC's en Errata).
4. Als de voorgestelde oplossing geen problemen geeft met de 'backwards compatibility' zal de StUF beheerder de verandering doorvoeren. Als de voorgestelde oplossing wel impact heeft, zal deze na bespreking in de StUF Expertgroep al dan niet als erratum of RFC in behandeling worden genomen.
5. Om invloed uit te kunnen oefenen op de voorgestelde oplossing dient tijdig gereageerd te worden op een erratum. Tijdig betekent in dit verband tot 1 dag voor de StUF Expertgroep voorafgaande aan de publicatiedatum van een patch.
6. In de errata wordt een korte/minimale beschrijving opgenomen van het probleem en de oplossing.
7. Errata worden door de beheerder verzameld en éénmaal per kwartaal (1e woensdag van maart, juni, september en december) gepubliceerd in de vorm van een Patch (verzameling van errata).
8. Indien noodzakelijk kunnen ernstige of kritieke fouten altijd eerder gecorrigeerd worden.
9. Bij een patch moet de Namespace van het schema hetzelfde blijven, waarbij de historie van patches te allen tijden inzichtelijk moet zijn.
10. In één openbaar toegankelijke spreadsheet genaamd 'onderhoudsverzoeken' zullen voor de verschillende in gebruik (bij de StUF beheerder in beheer) zijnde, standaarden en sectormodellen alle in behandeling genomen wijzigingsverzoeken (RFC's) en errata (ERR) worden opgenomen. In de bijbehorende tabel wordt per erratum de status aangegeven. Als een erratum wordt doorgevoerd in de standaard of het sectormodel zal worden aangegeven vanaf welke subversie het erratum verwerkt is. Hiermee is het ook duidelijk welke aanpassingen per subversie doorgevoerd zijn.
11. Errata krijgen een uniek nummer (ERR0001, ERR0002, etc), vergelijkbaar met de RFC's. De doorlopende nummering is relatief ten opzichte van het moment van intake en analyse.

Met opmaak: Lettertype: Vet

Met opmaak: Genummerd + Niveau:
1 + Nummeringopmaakprofiel: 1, 2, 3,
... + Beginnen bij: 1 + Uittijning: Links
+ Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen
op: 1,27 cm

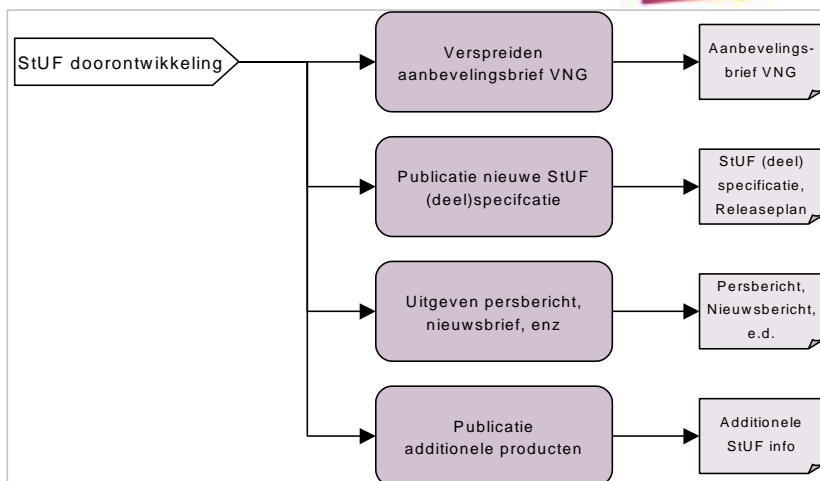
3.9 Proces: Publicatie en Communicatie

Als een StUF onderdeel de status 'In Gebruik' heeft, worden verschillende zaken gepubliceerd. De StUF beheerder publiceert de volledige specificatie ('In Gebruik') van een StUF onderdeel en een kort bericht op

het publieke deel van zijn website. Publicatie houdt in dat de nieuwe versie van een StUF onderdeel openbaar wordt gemaakt voor inbouw in software, brede uitrol en ingebruikname.

Verder wordt een persbericht uitgegeven, waarin de publicatie van de nieuwe versie van het StUF onderdeel wordt aangekondigd. Ook wordt er door de beheerder een bericht in de KING nieuwsbrief geplaatst.

Naast de nieuwe versie van de standaard en nieuws- en persberichten worden ook additionele producten gepubliceerd na aangepast ze zijn. Factsheets, opleidingsmateriaal, presentaties, maar ook releasebeleid en lifecycleplanning zullen worden gepubliceerd.

Verspreiden aanbevelingsbrief VNG

Nadat de StUF Regiegroep het besluit heeft genomen om een nieuwe versie van een StUF onderdeel de status 'In gebruik' toe te kennen kan de Regiegroep via de StUF beheerder ten behoeve van een betere bestuurlijke omarming de VNG verzoeken een aanbevelingsbrief te sturen naar haar leden. Bij het doen van een 'VNG Aanbeveling' zal het principe gehanteerd worden dat maximaal één StUF configuratie wordt aanbevolen bestaande uit de StUF onderlaag, StUF-BG en StUF-ZKN. Gelijktijdig zal worden aangegeven van welke "oude" versie van de StUF configuratie het de opvolger is en niet langer door VNG aanbevolen wordt.

3.10 Proces: Support

Het proces Support bestaat uit het afhandelen van vragen over StUF. In principe worden vragen ingediend via het StUF forum. Ook kunnen gebruikers van StUF (bijvoorbeeld gemeenten en softwareleveranciers) supportvragen indienen via info@KING.nl.

De vragen worden beantwoord door een StUF deskundige van de verantwoordelijke beheerder. Voor de StUF onderlaag, StUF-BG en StUF-ZKN is dat KING. Voor verticale sectormodellen zijn de beheerorganisatie opgenomen in Bijlage E.

4 Bijlage B: Informatievoorziening rond StUF

Op verschillende plaatsen is informatie over StUF te vinden. Ter ondersteuning van het beheer, het gebruik van de StUF standaard en ten behoeve van de communicatie is de informatievoorziening rond StUF ingericht. De informatievoorziening voorziet de verschillende belanghebbenden van informatie. Hiervoor worden drie doelgroepen onderscheiden:

1. Geïnteresseerden en gebruikers van de standaard,
2. Leden van de StUF Community, de Regiegroep en de Expertgroep
3. Interne ICTU medewerkers.

4.1 Geïnteresseerden en gebruikers van de standaard

Het publieke deel van de KING website biedt informatie over de StUF standaard. Er staan:

- De schema's en documentatie van de gepubliceerde versie van de generieke StUF standaard, het sectormodel StUF-BG en sectormodel StUF-ZKN;
- Een overzicht van het gebruik van de StUF standaard;
- De persberichten en nieuwsberichten die betrekking hebben op StUF;
- Algemene documenten als factsheets, presentaties, opleidingsmateriaal, etc.

Op de sites van de eigenaren van de verticale sectormodellen (zoals bijvoorbeeld de Waarderingskamer, VROM, Kadaster) moeten ten minste de schema's en documentatie te vinden zijn.

Op de site van de KING staan bij informatie over de StUF standaard ten minste de verwijzingen naar de schema's en documentatie op de sites waar de verticale sectormodellen te vinden zijn. De beheerders van de verticale sectormodellen geven (in een URL) aan waar de schema's en documentatie te vinden zijn.

4.2 Leden van de StUF Community, Regiegroep en Expertgroep

Leden van de StUF Community kunnen in drie vormen participeren: als lid van de Expertgroep, als lid van de Regiegroep en als lid van de Community. Via de website van KING is het StUF forum bereikbaar. Elke geïnteresseerde kan zich aanmelden om toegang te krijgen tot het StUF forum. Op het StUF forum is te vinden:

- Agenda, notulen en overige vergaderstukken van alle bijeenkomsten van de Regie- en Expertgroep;
- Documenten met wijzigingsverzoeken en het statusoverzicht wijzigingsverzoeken;
- Toelichting op de horizontale sectormodellen;
- Afgewezen en niet langer ondersteunde versies van de horizontale sectormodellen (schema's en documentatie);
- Van de generieke standaard zijn de documentatie en schema's van de huidige (en vorige) versie(s) te vinden;
- Diverse achtergrondinformatie.

Leden van de Regie- en Expertgroepen ontvangen per mail agenda's, notulen en overige vergaderstukken.

Op het forum van de StUF Community worden ook discussies gevoerd. Er zijn algemene discussies, waar vragen worden gesteld en antwoorden worden gegeven. Er zijn discussies over wijzigingsvoorstellen die behandeld worden. En er zijn discussies (vragen en antwoorden) over de sectormodellen.

4.3 Medewerkers beheerder

Binnen KING wordt op een interne netwerkschijf ten behoeve van KING medewerkers bewaard:

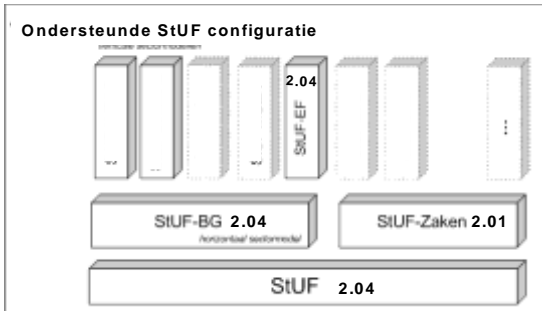
- Relatiebestand met alle participanten met groepsindeling;
- (voorlopige) agenda, notulen en presentaties van alle bijeenkomsten van de Regie- en Expertgroep;
- Schema's en documentatie van (enkele) (versies van) (horizontale) sectormodellen;
- Huidige en eerdere versies van het document met wijzigingsverzoeken en het statusoverzicht wijzigingsverzoeken;
- Huidige en eerdere versies van de StUF Matrix het Overzicht StUF Standaarden;
- Het projectplan, voortgangsrapportage, urenverantwoording, etc;
- Diverse werkdocumenten.

5 Bijlage C: Begrippen en afkortingen

Afkortingen	
ASL	Application Service Library, een Public Domain standaard voor het beheer en onderhoud van applicaties
GEMMA	Gemeentelijke Model Architectuur
GOB	Gemeenschappelijke Ontsluiting Basisregistraties
OSB	Overheids Service Bus
RFC	Request for Change; Synoniem voor Wijzigingsverzoek
RSGB	Referentiemodel Stelsel van Gemeentelijke Basisgegevens
StUF	Standaard Uitwisselings Formaat
StUF-BG	Horizontaal sectormodel StUF Basis Gegevens
StUF-ZKN	Horizontaal sectormodel StUF Zaken
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
W3C	World Wide Web Consortium
WSDL	Web Service Definition Language
XML	eXtensible Markup Language
XSD	XML Schema Definition

Begrippen	
Additionele producten	Het geheel van toegevoegde producten, diensten, informatie- en hulpmiddelen ten behoeve van de StUF familie. Bijvoorbeeld: opleidingsmateriaal, extra documentatie, testhulpmiddelen, transformatie/vertaalspecificaties en/of tooling, bestekteksten, factsheets, etc.
StUF beheer	Het geheel van processen, besturing, organisatie en informatievoorziening dat noodzakelijk is om de StUF familie en de additionele producten in stand te houden, te onderhouden en door te ontwikkelen.
Beheerder	De organisatie die verantwoordelijk is voor het beheer van de standaard. Momenteel voert KING dit uit in opdracht van VNG en het Ministerie van BZK.
Beheermodel	De beschrijving van het beleid, besturing, de processen en informatievoorziening voor het beheer van de standaard.
Belanghebbenden	Organisatie of personen die baat of interesse hebben bij de standaard. Ook wel Stakeholder.
Compliance voorziening	Een geautomatiseerde testvoorziening om StUF koppelingen die ingebouwd zijn in software preventief te kunnen testen en keuren. Het doel is het verhogen van de zekerheid van een juiste implementatie van StUF toe. Het testen bij de gebruikersorganisatie kan hierdoor beperkt worden.
Gebruikers	Organisaties die gebruik maken van de StUF standaard binnen de eigen informatievoorziening.
Generieke onderlaag	De algemene en sectoronafhankelijke basislaag van StUF met generieke functionaliteit van berichtenuitwisseling en met de aansluiting op protocollen voor transport en logistiek zoals de protocollen voor de OverheidsService Bus.
Horizontaal sectormodel	Een StUF onderdeel met berichtdefinities voor entiteitstypen met een sectoroverschrijdend karakter. Voorbeelden StUF-BG / StUF-ZKN
Houder basisregistratie	De bij wet aangewezen overheidsinstelling of groep van overheidsinstellingen, die houder en beheerder is van de basisregistratie.
Impactanalyse	Onderzoek naar de gevolgen van de implementatie van een (beoogde) verandering.
Informatievoorziening	Het geheel van mensen, middelen en maatregelen, gericht op de informatiebehoefte van een organisatie.
Keten	Een aantal organisaties dat samenwerkt om voordelen te behalen.
Ketenpartij	Een organisatie met een specifieke rol in een keten.
Leveranciers	Organisaties die software producten of diensten ontwikkelen en leveren waarin

	de StUF standaard wordt gebruikt.
--	-----------------------------------

Lifecycleplanning	De levensduurplanning van een versie van een StUF onderdeel. Van introductie tot en met het einde van de levensduur.
Ondersteunen	Het (kunnen) leveren van kennis, advies, hulp en informatie over StUF.
Participatie	Het deelnemen en bijdragen aan de ontwikkeling en verbetering van de StUF standaard.
Participant	Deelnemers aan StUF Expertgroep, StUF Regiegroep of StUF Community.
Product life cycle management	Afspraken over de toekomst van de StUF standaard.
Publicatie	Het openbaar maken van een StUF onderdeel, een besluit of informatie over de StUF standaard.
Releasebeleid	Regels waaraan het releaseproces moet voldoen.
Releaseplan	<p>Resultaat van releaseplanningsproces, waarin de inhoud en het tijdstip van een nieuwe versie van één of meer StUF onderdelen is bepaald. Een releaseplan bestaat uit</p> <ul style="list-style-type: none"> • de vaststelling van de nieuwe configuratie van de StUF onderlaag, StUF-BG en StUF-ZKN; • de vaststelling welke wijzigingsverzoeken meegenomen worden in het aan te passen StUF onderdeel; • de vaststelling op welke versies van achterliggende standaarden (RSGB, OSB, W3C, ...) wordt aangesloten; • de vaststelling van de tijdsplanning voor de publicatie van de nieuwe StUF onderdelen. • de vaststelling van de periode van uitfasering van oude StUF versie
Releasetermijn	De tijdsperiode die ligt tussen twee geplande releases.
Status (van een StUF onderdeel)	Een aanduiding van het ontwikkelstadium van een StUF onderdeel. Statussen zijn: In Ontwikkeling, In Gebruik, Teruggetrokken en Einde Ondersteuning.
StUF Community	Virtuele gemeenschap van belangstelingen in StUF die zich hebben aangemeld op het StUF forum.
StUF configuratie	Een combinatie van één of meer verschillende StUF onderdelen waarbij elk StUF onderdeel voorzien is van een versienummer. Een StUF configuratie geeft inzicht in welke StUF onderdelen en welke versie van elk StUF onderdeel door software wordt ondersteund. Een StUF configuratie bevat voor elk StUF onderdeel erbinen exact één versienummer en wel het versienummer waarvan eventueel andere StUF onderdelen binnen de StUF configuratie afhankelijk zijn. Een StUF configuratie mag dus geen StUF onderdelen bevatten die van verschillende versies van een onderliggend StUF onderdeel afhankelijk zijn.
StUF configuratieschema	<p>Schematische weergave van de benodigde of ondersteunde StUF configuratie als communicatiemiddel. Onderstaande configuratie ondersteunt vertikaal sectormodel StUF EF 2.04, sectormodel StUF-BG 2.04 en sectormodel StUF-ZKN 2.01 en onderlaag StUF 2.04.</p>

--	--

StUF deskundige	Een persoon die de XML en de StUF standaard zeer goed kent en in staat is veranderingen erin te ontwerpen en te beoordelen. Veelal tevens een lid van de StUF Expertgroep.
StUF Expertgroep	Werkgroep met inhoudelijk deskundigen waarin StUF onderdelen ontwikkeld worden en waarin verschillende belanghebbenden deelnemen.
StUF extra element	Een voorziening in een StUF Sectormodel om eigen gegevenselementen toe te voegen aan het XML schema. Deze extra elementen dienen aan de beheerder te worden gemeld.
StUF Familie	Het logische geheel van de StUF onderdelen die samen de standaard vormen.
StUF Forum	Voorziening op de website van de beheerder, KING, ten behoeve van informatievoorziening en discussies over StUF. Deze is toegankelijk voor de leden van de StUF community.
StUF Onderdeel	Eén afgebakend deel van de StUF familie. StUF Onderdelen zijn bijvoorbeeld StUF 03.01, sectormodel StUF BG 3.10. Elk StUF Onderdeel bestaat uit de specificaties met bijbehorende documentatie en schema's. Een StUF onderdeel wordt aangeduid met een unieke naam en versienummer.
StUF Regiegroep	Groep waarin de besluitvorming en de planning van ontwikkelingen rond StUF plaatsvindt. In de StUF Regiegroep nemen de verschillende belanghebbenden deel.
StUF Release	Een verzameling wijzigingen van één of meer StUF onderdelen die gelijktijdig en in gezamenlijkheid worden aangebracht en gepubliceerd.
StUF Releasevoorstel	Een door de beheerder van de standaard voorgesteld releaseplan. De inhoud komt overeen met die van een releaseplan.
StUF specificatie	De informatie en documentatie waarin de standaard formeel is beschreven.
StUF standaard	De algemene aanduiding van de StUF familie.
Versie(nummer)	De aanduiding van een StUF onderdeel om verschillende versies van hetzelfde StUF onderdeel van elkaar te kunnen onderscheiden. Voor StUF onderdelen worden versienummer aangegeven zoals beschreven in Bijlage D.
Verticaal sectormodel	Een StUF onderdeel met berichtdefinities voor entiteitstypen specifiek voor een bepaalde sector, domein of keten.
VNG aanbeveling	Een advies van VNG aan haar leden. Doel is het verkrijgen van een betere bestuurlijke omarming voor de implementatie en het gebruik van een bepaalde StUF versie.
Wijzigingsaanvraag	Initiële vraag om verandering aan een StUF onderdeel.
Wijzigingsverzoek	Het verzoek een wijziging in een StUF onderdeel door te voeren (RFC)

6 Bijlage D: Versienummering StUF onderdelen

Versienummering is voor StUF complex en van een cruciale betekenis voor planning, voor ontwikkeling, voor onderhoud en beheer van applicaties en voor operationele systemen die de versienummers gebruiken binnen de verwerking.

StUF hanteert voor elk StUF object een viercijferig versienummer en in sommige gevallen is dit uitgebreid met twee cijfers tot een zescijferig nummer. De versienummering geldt voor de hele StUF familie, dus óók voor de sectormodellen die door sectorpartijen worden onderhouden.

Versienummers zijn opgenomen in de berichtdefinities en worden in sommige applicaties gebruikt bij de geautomatiseerde verwerking, vertaling en/of bij de validatie van ontvangen berichten. Mede hierom wordt de versienummering door StUF deskundigen bepaald.

In de bestandsnaam van elk bestand dat gerelateerd is aan een bepaald onderdeel van de StUF familie moet duidelijk te zien zijn om welk StUF onderdeel en om welke versie het gaat.

Opbouw en betekenis versienummer XX.YY.ZZ

XX Hoofdversienummer van een omvangrijke hoofd (of major) release van StUF. Een nieuwe hoofdrelease heeft meestal een grote impact op software. StUF onderdelen met een zelfde hoofdversienummer zijn gebaseerd op dezelfde hoofdrelease van de StUF standaard. Voorbeeld: Een verticaal sectormodel met hoofdversienummer 03 maakt gebruik van horizontale sectormodellen met hetzelfde hoofdversienummer 03 en is gebaseerd op de generieke standaard met hoofdversienummer 03.

YY Een chronologisch volgnummer van wijziging van het betreffende StUF onderdeel. Het gaat meestal om de wijziging van één of meerdere wijzigingsverzoeken (RFC's). Het volgnummer zegt niets over een eventuele afhankelijkheid met andere StUF onderdelen. Een configuratie StUF 03.01 met StUF-BG 03.10 en StUF-EF 03.78 kan dus gewoon voorkomen.

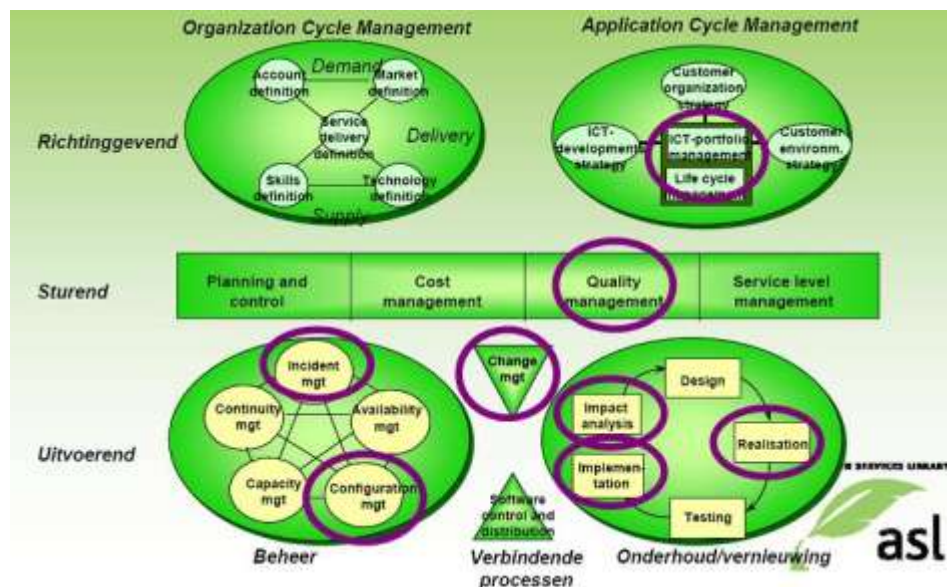
ZZ Een subnummer om een StUF onderdeel te onderscheiden. Het is bedoeld voor doelstellingen van technische aard en als aanduiding van foutoplossingen (zgn. patches). In de algemene communicatie naar buiten wordt het subnummer niet gebruikt, maar is wel opgenomen in de XSD/WDSL bestanden.

7 Bijlage E: Beheerorganisatie per StUF onderdeel

De verantwoordelijke organisatie voor het beheer en onderhoud per onderdeel is volgt:

Onderdeel van StUF familie	Verantwoordelijke organisatie voor Beheer&Onderhoud
Generieke delen	
StUF (onderlaag)	KING
Horizontale sectormodellen	
StUF-BG	KING
StUF-ZKN	KING
Verticale sectormodellen (buiten dit beheermodel)	
StUF-LVBAG	Min. van VROM/BAG
StUF-LVWKPB	Min. van VROM/WKPB
StUF-WOZ	Waarderingskamer
StUF-WMO	WMO sector (Project)
StUF-EF	KING
StUF-LVO	Min. van VROM/LVO
...	...

8 Bijlage F: ASL raamwerk en StUF beheer en onderhoud

Het ASL raamwerk met de voor StUF relevante processen

Voor het beheren van berichtenstandaarden zoals StUF bestaan geen standaard procesraamwerken. Voor het opzetten van de beheerprocessen van StUF is het ASL raamwerk als leidraad gebruikt. Dit raamwerk is bedoeld voor het beheer en onderhoud van applicaties. Voor StUF zijn sommige ASL processen niet of van ondergeschikt belang. De paars en vet omcirkelde processen zijn dat wel. In onderstaande tabel zijn deze processen kort beschreven.

Proces	Relevantie/vertaling naar het beheer en onderhoud van StUF	Naam en verwijzing naar StUF beheer- en onderhoudsproces
Cluster: Application Cycle Management processen		
Life cycle management	Het bepalen van de strategie en de levensduur van de onderdelen van de StUF familie. Denk aan wanneer een bepaalde StUF versie uitgefaseerd wordt en de ondersteuning erop beëindigd wordt.	StUF Product Cycle Management Releaseplanning
ICT portfolio management	De jaarlijkse strategische planning van de grotere verandering en investering in de StUF familie.	StUF Product Cycle Management
Cluster: Sturende processen		
Quality management		Review en vaststellen StUF specificatie Kwaliteitsbeoordeling van verticale sectormodellen
Cluster: Beheer		
Incidentbeheer	Afhandeling van vragen en fouten.	Incident Management
Configuratiebeheer	Registreren en bijhouden van de versies van StUF xml schema's en documentatie.	Administratie en ondersteuning
Cluster: Verbindende processen		
Wijzigingenbeheer	Clustering van losse wijzigingsvoorstellen tot wijziging.	Releaseplanning Vaststellen "In gebruik"

	Releaseplanning van StUF opstellen, bijhouden en publiceren.	Publicatie en Communicatie
Cluster: Onderhoud en vernieuwing		
Impact analyse	Het gaat niet om de impact op de standaard zelf maar juist om de impact op de (bestaande) software en de (bestaande) gebruikersorganisaties. Is onderdeel van proces 'Kiezen eigen voorkeur' binnen Releaseplanning.	Intake en Analyse per RFC Kiezen eigen voorkeur eerst volgende StUF release
Realisatie	Doorvoeren van de wijziging(en) in de StUF onderdelen. Het feitelijk doorvoeren van de wijzigingen in de XML schema's, XLD's, WSDL bestanden en documentatie.	Onderhouden StUF onderdelen
Testen	Testen is het beoordelen van de aanpassingen aan StUF onderdelen. Het testen van software valt buiten het beheermodel.	Review en vaststellen StUF specificatie
Implementatie	Implementatie is beperkt tot de het aanpassen van additionele documentatie, opleidingsmateriaal, bestekteksten, releasenotes, actualiseren van wijzigingshistorie. Verder vallen een aantal communicatie activiteiten binnen het implementatieproces. Gedurende het implementatieproces passen leveranciers hun software aan, aan de herziene StUF standaard. Het is NIET de implementatie van door leveranciers gerealiseerde software.	Implementatie in softwareproducten Ingebruikname Vernieuwing en onderhoud additionele StUF producten

9 Bijlage G: Voorbeelden (tussen)producten

Voorbeeld statusoverzicht wijzigingsverzoeken

ID	Wijzigingsvoorstel	Status	StUF-BG	StUF-ZKN	StUF 2.04
RFC0041	Ondersteuning van formele en materiële historie	U			
RFC0042	Verlengen referentienummer en crossreferentienummer	G	x	x	
RFC0043	Beter kunnen specificeren van foutmeldingen	G			
RFC0044	Vulling soapAction element	G	x	x	x
RFC0045	Verantwoordelijkheid bij ontvangen foutbericht	V	x	x	
RFC0046	Niet opnemen parameters Kennisgeving in synchronisatie	G	x	x	
RFC0047	Vragen om een synchronisatiebericht	U			
RFC0048	Verduidelijking vragen om samengestelde elementen	G	x	x	
RFC0049	Vullen element <functie> met sortering in vraagberichten	A	-	-	
RFC0050	Bevragen op peildatum	O			
RFC0051	Aanpassen voorschriften voor wsdl's	G	x	x	
RFC0052	Metagegevens	T	x	x	
RFC0053	Aanpassen StUF aan eisen vanuit service oriëntatie	T			
RFC0054	Het bevragen op supertypes	N	x	x	
RFC0055	Kunnen vragen om tijdvakGeldigheid en tijdstipRegistratie	U	x	x	
RFC0056	Verduidelijk gebruik scope attribute	U	x	x	
RFC0057	Nieuwe mutatiesoort in verband met formele historie	T	x	x	
RFC0058	Het opvragen van asynchrone berichten in centrale buffer	T			
RFC0059	Binden aan de OSB specificaties	T			
RFC0061	Het niet overnemen van mutatiesoort in functie	G			

Legenda

RFC is afgehandeld

Status

- U Uitgewerkt
- N Niet uitgewerkt
- G Goedgekeurd
- A Afgewezen
- V Voorwaardelijke goedkeuring
- O Aanpassen en opnieuw behandelen
- T Toestemming voor verdere uitwerking
- x RFC is ook van toepassing op een sectormodel of een andere versie StUF

Voorbeeld: Lifecycleplanning StUF

Sectormodel	2007				2008				2009				2010				2011			
	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008	Q1 2009	Q2 2009	Q3 2009	Q4 2009	Q1 2010	Q2 2010	Q3 2010	Q4 2010	Q1 2011	Q2 2011	Q3 2011	Q4 2011
Generieke berichtstandaard																				
StUF 3.01																				
StUF 3.02																				
StUF Sectormodellen																				
StUF bg0204																				
StUF zkn0201																				
StUF bg0300																				
StUF zkn0300																				
StUF bg0310																				
StUF zkn0310																				

Levenscyclus van de StUF (deel) standaarden	
in ontwikkeling	
1e gebruik/implementatie	
breed gebruik	
afbouw/uitfasering	
einde support	

Voorbeeld StUF Matrix

StUF Matrix

GBO - Winkler																	
Sectormodel	StUF standaard					Generiek sectormodel								Domeinmodel			
	0204	0205	0206	0300	0301	bg0204	bg0300	bg0310	zkn0201	zkn0300	zkn0310	ef0300	ef0310	bg98	rsgb	zkn04	zkn08
bg0204	1	x												x			
zkn0201	2	x				x								x		x	
bg0300	3			x			x							x			
zkn0300	3			x			x							x		x	
ef0300	3			x			x			x				x		x	
bg0310					x										x		
zkn0310					x			x							x	x?	x?
ef0310					x			x				x			x	x?	x?
bag0120		x															
bag0121			x?														
wkpb0102		x															
lvo0100												x?	x?	x?	x?	x?	x?
woz0300					x			x						x	x		
gba0100					x			x?					x?	x?	x?	x?	x?
	1	2	3	3		1	3		2	3		3		1		1	

Verticaal StUF sectormodellen (zowel generiek als specifiek)

Horizontaal Standaarden waarop een StUF sectormodel gebaseerd kan zijn

Gekleurde cellen Bruikbaarheid en status van de standaard

Legenda

1

VNG Aanbeveling

2

Kandidaat Aanbeveling

3

Working Draft

Gereed voor gebruik

grey

In wording / nog niet bruikbaar

x

Specifiek sectormodel

x?

Afhankelijkheidsrelatie
Mogelijke afhankelijkheidsrelatie
(Nog nader te bepalen)

Sectormodel

bg

Basis Gegevens

zkn

Zaken

ef

E-Formulieren

bag

Gebouwen en Adressen

wkpb

Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen

lvo

Landelijke Voorziening Omgevingsvergunning

woz

Waardering Onroerende Zaken

gba

Gemeentelijke Basis Administratie

Domeinmodel

bg98

GFO Basis Gegevens 1998

rsgb

Referentiemodel Stelsel

zkn04

Gemeentelijke Basisgegevens

zkn08

GFO Zaken 2004

GFO Zaken 2008